

Naročnina
Dnevna izdaja
za tretje leto
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v juže
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC
S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljku
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Recepce se ne vračajo, telefonirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naša statistika

Te dni je izdala naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo zanimivo publikacijo »Na gospodarskih ogledih po Sloveniji«. Knjižica nudi prav važen in lep statističen prispevek k stanju in gibanju na našem gospodarskem polju, zato jo moramo le pozdraviti in želeči, da bi ne bila zadnja. Ob tej priliki se nam namreč zdi potrebno, da ponovno poudarimo vso nerazumljivo, neverjetno in neodpušljivo zanemarjenost naše statistike.

Vsi poznamo njeno današnje stanje. V nekaj mesecih bo minilo deset let, kar smo imeli splošno ljudsko štetje, a do danes je bil objavljen le popis prebivalstva po spolu in po občinah, še vedno pa nimamo niti najelementarnjših podatkov o razdelitvi prebivalstva po poklicih, o velikosti posameznih gospodarstev itd. itd. ter smo za vse to navezani pravzaprav še vedno na — predvojne avstrijske statistike iz leta 1902, torej osemindvajset let stare. Kdor se je kdaj le količkaj ukvarjal s statističnimi posli, bi znal navesti v tem pogledu vprav neverjetne slučaje. Skratka: Statistike pri nas še sploh nimamo ne in vse kaže, da je pri poklicanih činiteljih zanjo tudi bore malo razumevanja. Pred par leti so n. pr. nekje pri nas postavljali arhivarja in imenovanje zagovarjali s tem, da bo vodil dotičnik tudi statistično službo, toda doslej ni čul še nihče nobene besede niti o njegovem arhivstvu, kaj šele o kakršnemkoli statističnem delu. Imeli smo velika županstva in oblastne samouprave, toda vse brez potrebne statistične službe, vsaj v janost ni prišlo o tem ničesar, kajti če se zbranih statističnih ugotovitev *sproti ne objavlja*, potem je vsa statistična služba brez vrednosti. Statistika je namreč stvar, ki bi nikdar in nikoli smela biti le za uradniške miznice, temveč je najdragocenejše gradivo za znanstvenika in za publicista.

Pri nas se žal še do danes nismo dokopali do najelemenarnejšega spoznanja, da je po-goj vsakega gospodarskega in socialnega proučevanja, dela in napredka zanesljiva statistika. Kako naj iščemo novih gospodarskih vi-dikov in potov, če pa ne poznamo točno ne se-danjega stanja, ne njegovih tendenc ter ne ugotovimo točno tudi vseh drugih komponent, ki nam ustvarjajo današnje stanje. Popolnoma isto je seveda tudi z vsjo socialno politiko v najširšem smislu besede.

Skraini čas je tedaj, da se zavemo velikih grehov, ki smo jih delali na tem polju doslej in da skušamo po možnosti čim hitreje nado-knadiiti zamujeno. Pri tem pa morajo seveda sodelovati prav vsi v poštev prihajajoči čini-telji. Nujno potrebujemo posebnega organa, ki bi smotreno obdelal in objavljal vse tako zbrano statistično gradivo. Ali bi n. pr. ne bilo mogoče, da bi dobil naš »Uradni list« vsaj mesečno posebno statistično prilogo v tej obli-ki, da bi jo bilo mogoče odločiti od ostalega. Te priloge bi dale v par letih lep statistični priročnik za vse upravno, gospodarsko, kul-turno in socialno stanje naše Slovenije, ki ga tako nujno in krvavo pogrešamo. Opremljen bi moral biti pa seveda tudi vsaj z najpotreb-nejšimi kartami. Če bi objavili v navedeni pri-logi sistematično vsi oddelki naše banske uprave svoje najvažnejše statistično gradivo in bi sodelovale pri tem še razne druge korpo-racije, je ta misel izvedljiva prav lahko, le treba bi bilo primernega urednika.

S tem bi pa seveda nikakor še ne bilo opravljeno vse, kajti mi nujno potrebujemo tudi podrobnih specialnih studij, opremljenih z vsem potrebnim statističnim gradivom vsaj za najvažnejše panoge našega javnega življe-nja. Saj je uvodoma omenjena publikacija lepa in potrebna, toda je vendarle neznaten drobec in visi pravzaprav v zraku, dokler nam Zbornica ne izda izčrpne studije o vsem raz-voju in stanju našega trgovstva, obrtništva, in-dustrije, obremenitve po javnih dajatvah itd. Kakor čakajo torej Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v tem pogledu obsežne, doslej še sploh nenačete naloge, tako morata pa izpolniti tozadavne dolžnosti brezpogojno tudi Delavska zbornica in Kmetijska družba. Prva se izmed vseh naših javnih korporacij zaveda teh nalog morda še najbolj, vendar velja zanjo prav ist., kar smo omenili glede Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Prav ničesar pa ni storila doslej na tem polju še Kmetijska družba, če-prav je kmetiško vprašanje življenjsko vpraš-anje slovenskega naroda.

Napisali smo te vrstice z najboljšim na-menom, da opozorimo prizadete činitelje na važno, prevažno nalogo, dolžnost in zamudo, ki skuša proučevati gospodarsko in socialno sta-nje našega naroda z željo, da bi mu na tem polju kaj koristil.

Anglo-ameriški-japonski blok

London, 11. aprila. AA. Davi so se sestali v Saint Jameski palači načelniki delegacij, da prouče načrt pogodbe, ki bo, kakor poro-čajo, formalno odobren na plenarni seji kon-ferenice v ponedeljek. Čeprav ni določena točna forma pogodbe, je njena vsebina v glav-nih obrisih že znana.

Nekatere točke pogodbe bo podpisalo vseh pet držav zastopanih na konferenci, do-čim bodo podpisale ostale točke le Anglija, Japonska in Zedinjene države. Kakor je spo-ročil ministrski predsednik MacDonald na snočni seji spodnje zbornice, je vprašanje raz-merja pomorskih gradbenih programov med Italijo in Francijo zelo zapleteno. Po odgodi-tvi konferenice, ki bo v ponedeljek, se bodo po-gajanja med Anglijo, Italijo in Francijo nada-ljevala. Merodajni krogi upajo, da bo spor med Italijo in Francijo v kratkem poravnani, in da se bosta ti državi priključili drugim trem državam. Politični krogi smatrajo, da je sporazum dosežen med Anglijo, Japonsko in Zedinjenimi državami v vprašanju gradbene-ga programa, ki obsega vse vrste vojnih ladij, največji uspeh konferenice.

Kakor poročajo, je bil sporazum dosežen na temelju nastopnih tonažnih števil: An-gliji je bilo priznanih za 148.800 ton križark z osempalčnimi topovi, 192.200 ton kri-žark s šestpalčnimi topovi, za 150.000 ton ru-šilcev in za 52.700 ton podmornic.

Zedinjenim državam so priznali 180.000 ton velikih križark, 143.500 ton malih križark, 150.000 ton rušilcev in 50.700 ton podmornic.

Japonska je prejela 108.400 ton velikih križark, 100.450 ton malih križark, 105.500 ton rušilcev in 52.700 ton podmornic.

Čeprav ni bil dosežen s Francijo in Ita-lijo sporazum v vprašanju tonaže vseh kate-gorij vojnih ladij, bosta ti državi podpisali do-ložbe pogodbe, ki odlagajo obnovo oklopnice dovoljenih po washingtonski pogodbi do leta 1936. in pospešijo izločitev oklopnice, ki jih

je označila washingtonska pogodba.

Merodajni krogi smatrajo, da pomenja ta sporazum ogromno gospodarsko pridobitev za prizadete države, ki si bodo prihranile na ta način ogromne vsote denarja. Anglija sama bo prihranila na ta način na milijone funtov šterlingov, ki bi jih morala izdati za gradnjo novih oklopnice. Tudi gradbeni program kri-žark, dogovorjen med tremi državami pred-stavlja velike prihranke.

Sporazum med petimi državami je rešil tudi velike tehničnih vprašanj. Doslej je bilo delo za razorožitev ovirano po vprašanju me-tode računanja tonaže. Sedanja pomorska raz-orožitvena konferenca je končnoveljavno raz-čistila to vprašanje in odobrila kompromis med francoskim predlogom, naj velja global na tonaže in med angleško željo, naj se raču-na tonaža po kategorijah vojnih ladij. V spo-razum med petimi državami bo vključena tudi nova definicija ladij-matic za letala, nadalje definicija posebnih ladij in ladij, ki so proste omejitve. Končno bo obsegal sporazum med petimi državami dogovor glede na velikost podmornic. Ti dogovori bodo tvorili prvi del pogodbe. V drugi del pogodbe bodo vnešene nove smernice za humanizacijo podmorske vojne v vojnem času in dogovor, ki določa po-ložaj ladje v primeru napada. Tretji del po-godbe bo vseboval sporazum treh držav v vprašanju omejitve tonaže vojnih ladij.

Ta sporazum bo tako elastično sestavljen, da ga bosta pozneje lahko podpisali tudi Ita-lija in Francija. Po tem sporazumu bo razoro-ženih pet angleških oklopnice, tri ameriške in ena japonska oklopnice.

Paris, 11. aprila. AA. »Havas« poroča iz Londona, da je pomorska konferenca zaklju-čena, in da je Francoska lahko zadovoljna s svojimi uspehi v Londonu. Francija si je ohrani-la popolnoma svobodno roke. Razen tega ji ni bilo naloženo znižanje tonaže vojne mor-narice, ki je brezpogojno potrebna za obram-

Stalin ne zaupa rdeči armadi

Nagla reorganizacija ruske rdeče armade — Armada naj bo pretorijanska garda stranke

Varšava, 11. aprila. Ker se je ob priliki nasilne socializacije vasi pojavila med rdeče-armeji, kmečkih sinovi, velika nezadovolj-nost, proti odredbam režima pa očitna upor-nost, je izdal Stalin po strankinih organih ge-slo: »Sovjetska vlada mora biti v stanju, da zaupa svoji vojski!« Začela se je reorganiza-cija rdeče armade, ki se vrši z veliko naglico, ne da bi se o tem kaj pisalo. Do 40% moštva, katero se smatra za nezanesljivo, se je pred-časno odpustilo domov. Istočasno se je pričel novi nabor brezposelnih delavcev in najrev-nejših kmečkih hlapcev. Poklicani so k voja-kom, dasi so še premladi. Javljajo se tudi šte-vilni komunistični prostovoljci. Odpuščenih je

Seipel odložil vodstvo stranke

Dunaj, 11. aprila. n. Bivši zvezni kanceler dr. Seipel je odložil svoje mesto kot načelnik vodstva krščanske socialne stranke. Njegovo zdravstveno stanje se je v zadnjem času po-slabšalo. Insulinska kura, ki mu je meseca oktobra pomagala, mu meseca februarja ni mogla vrniti zboljšanja telesne konstitucije, ki se je radi prenapornega dela in sladkorne bo-lezni zelo poslabšala. Začasno se misli samo provizorično določiti kot namestnika dr. Seip-la v vodstvu stranke svetnika Stöcklerja.

Odmev protestne akcije Evrope v Moskvi

Pariz, 11. aprila. Pravkar izšla številka tednika »Dni«, glasila Kerenskega, prinaša iz-virno pismo iz Moskve o odmevu, ki ga je tam imelo protestno gibanje v Evropi proti pro-tivverskim odredbam in preganjanju cerkve v Rusiji. »Ni mogoče popisati vtisa« — pravi do-pisnik — »ki ga je naredil protest zoper ver-sko preganjanje v prebivalstvu. Moskva in vsa Rusija se je naravnost oddahnila. Na kratko bi se dal izraziti najglavnejši občutek tako: prvič po letu 1917 se je oglasila Evropa, in je začel ruski narod njen mu tako umljiv glas, ne da bi mogle sovjetske oblasti tega preprečiti. Ljudje so se trgali za številke dnevnikov s poročili o protestnih zborovanjih pa izjavah po Evropi. Tudi skozi pripombe komunističnih urednikov je vsak lahko uganil, kako vse izgleda v res-nici. Ne vem, ali mi boste verjeli, a ponovno sem gledal, kako so se ljudje prekrizali, čim so prečitali poročilo v dnevniku. In tudi versko indiferentni ljudje iz bivše liberalne stranke, ki so proti boljševikom in njihovemu terorju, so na vse načine izražali vedno eno in isto splošno radostno misel: Zdaj vidimo, da v Evropi še niso na nas pozabili. Vidimo, da se tam zani-majo za nas in ne istovetijo vseh nas z boljše-viki.« To poročilo je seveda najboljše zadošče-nje za vse, ki so se udeležili po svojih močeh protestnega gibanja.

Sploh vlada v krogih vodstva boljševiške stranke zadnje čase velika nervoznost. Skrbi

V Avstriji se gredo vojake

Dunaj, 11. apr. n. Heimwehr je določila za svoje akcije odmor do začetka maja, katerega hoče sedaj socialistični Schutzbund izkoristiti za veliko manifestacijo v nedeljo. Ker sociali-sti respektirajo prepoved nastopov, ki jo je izdal deželni glavar, dunajski župan Seitz, se bo vršila ta manifestacija, ki jo označujejo kot tehnični večerni pohod, v okolici Dunaja in v Dolnji Avstriji. Pozvanih je bilo 20.000 dunaj-skih članov Schutzbunda, da bodo v oddelkih z Dunaja na vse strani v nedeljo pohiteli v vse kraje Dolnje Avstrije in se tam združili s to-variši z dežele, tako da se bo doseglo skupno število vseh udeležencev 40.000. Na Dunaju sa-mem bodo znatne rezerve ostale v strogi pri-pravilnosti, dokler se ne vrnejo dunajski več-berni oddelki. Vrhovno poveljstvo za večbo bo-do prevzeli poslanec dr. Deutsch, zvezni svet-nik, general Körner, poveljnik Schutzbunda Heinz, en socialnodemokratski general in en major. Levičarski listi izjavljajo, da je sprico neprestanega oboroževanja, pohodov, vojaških vaj in groženj Heimwehra ta nedeljska man-ifestacija Schutzbunda največjega političnega pomena kot svarilo Heimwehrovcev, ki so že za 4. maj napovedali veliko zborovanje v so-cialističnem industrijskem centru St. Pöltenu.

Boljševiki hudi na latinščino

Moskva, 11. aprila. AA. »Večernaja Mo-skva« poroča, da je komisariat za narodno zdravje sestavljen predlog o popolnem ukinjenju latinščine v medicini. Po naziranju komisari-jata je latinščina srednjeveški ostanek, ki ga Sovjeti ne morejo trpeti, ker predstavlja za-starel pojav. Latinska terminologija bo nado-meščena z ruskimi izrazi. Latinski jezik dela namreč preglavice študiju delavske mladine.

Vatikanski radio

Rim, 11. aprila. r. V vatikanski državi se gradi velika radio telefonska postaja, ki se bo v juniju otvorila. Ob otvoritvi 29. junija bo papež Pij XI. razglasil celemu svetu kr-ščanskemu poslanico, v kateri bo naglasil po-trebo, da vsi narodi živijo v miru in bratski slogi. Prav tako bo poslal radiogramski po-zdrav vsem suverenom in državam, ki imajo diplomatske zveze z Vatikanom.

Zatiranje Armencev

V zadnjem času je turška oficijelna poročevalska služba javila v svet, da se razbojniške Armenci upirajo. Kdor jebral dotična poročila, je moral dobiti vtis, kakor da gre za kakor razbojnik, ki ogrožajo javno varnost in red. V resnici je pa stvar docela drugačna. Turki so uprizorili zopet enkrat eno izmed svojih perijodičnih preganjanj nad kristjanskimi Armenci, katere hočejo docela iztrebiti. In da odvrnejo sum od sebe, so natvezli svetu bajko o razbojniških Armencih.

Se vsem so dobro v spominu grozovitosti, ki so jih prizadejali Turki med svetovno vojno ubogim Armencem, ker takrat so se Turki čutili zaščiteni po svojih zavezniških, centralnih velešilih. To je bilo eno največjih preganjanj kristjanov, kar jih pamet svetovna zgodovina, četudi ni vzmirlila katoliškega sveta v tolikšni meri, kakor nedavni dogodki v Mehiki in sedaj v Rusiji, ker so Turki, posebno pa njih vrhovno vojaško poveljstvo, vseeno skrbno pazili, da ni zaslja v nemške in avstrijske časopise niti najmanjša vest o njihovih grozodrstvih nad tlačeniimi Armenci. Sedaj pa poročajo časopisi o novi veliki nevarnosti, ki proti zatiranemu armenskemu ljudstvu. Pod naslovom »K uničenju armenskega naroda« poroča »Augsburger Zeitung« iz Rima:

Poročila, ki prihajajo iz prejšnjih armenskih pokrajin v Rim, govorijo o nadaljnjem sistematičnem uničevanju poslednjih ostankov armenskega ljudstva. Od dveh milijonov Armencev, ki so bili v sedanjem stoletju jih eksistira sedaj samo še nekaj desetstotcev, ki s svojimi družinami životarijo kot revni roko-delci v brezsrčni tujini; ostali so bili prisiljeni, prestopiti v islamsko vero. Spočetka so se za drževali par tisoč Armencev z zapeljivimi ljublami v njihovi deželi, ker so jih potrebovali za izučitev njihovih rokodelcev; ko pa so Turki med svojimi deželani vzgledili dovolj spretnih rokodelcev, so armenske domačine pregnali. Proti vsem zagotovilom in po lausamski pogodbi prevzetim obveznostim v varstvo manjšin in kristjanov, je sklenila angorska narodna skupščina, da se morajo še v notranjosti države živeti kristjani »turkizirati«; v službu njihovega nasprotovanja pa se morajo s koncem l. 1930, pregnati. Po pojasnili turškega poslanca Serif bega dne 19. avgusta 1925 v Diabekiru se je uveljala, da bi se namere vladne popolnoma izvedle, sledeča metoda: zapiranje cerkev in šol, zaplenitev premoženj tako posameznikov kot družb, prepoved armenskega jezika in pisave (!) in končno podpiranje zakonskih zvez med Armenci in Turki. Ta program se je do sedaj izvajal točno v vsakem pogledu.

Mnogi Armenci so, kakor hitro so si prilagodili za to potrebna sredstva, pričeli zapuščati deželo v manjših skupinah. Preostale Armence turške oblasti v masah izganjajo, in to za sedaj posebno v vzhodnih pokrajinah. Ubogi Armenci prestopajo sirske meje v najzlastnejšem stanju. Kar jih je še ostalo v Turčiji, morajo kratkoročno zavreči svojo vero in narodnost. Dosedaj so imeli vsaj v Carigradu živeči Armenci še nekaj prostosti. Ze nekaj časa sem pa so tudi nje zadelo hude vladne odredbe, predvsem zvišanje davkov, posebno na posestva in nepremičnine. Tako je bila n. pr. cerkev sv. Trojice v Perli, ki kateri spada tudi azil za revne, obložena z novimi davki. Bolnišnica sv. Salvatorja v Yedi-Koule, ki je do sedaj živela samo od milodarov, bo prisiljena predlagati svojim bolnikom račune, da se bodo lahko dohodki obdavčili. Šole, kjer je bila ravnokar prepovedana molitev in verouk, se morajo boriti z večnimi težavami. Brezkončni procesi proti cerkvenim premoženjem in napravam pripravljajo njihovo popolno konfiskacijo. Tudi zaplenbe zasebnih premoženj se vršijo povsod. Bogati Armenci so prisiljeni živeti v revščini, ker jim je odvzeta možnost, uživati plodove njihovih posestev, oziroma ne morejo razpolagati z dobrinami svoje posetne pravice. Armenskimi, v inozemstvu živečimi beguncem, ki so ušli pokolju l. 1925, dalje onemu l. 1920-21 v Ciliciji in l. 1922 v Smirni, oziroma se izognili l. 1922-24 tedanjim deportacijam, je turška vlada, kljub temu, da poseduje pravilne potne liste, sekvestrirala vsa njihova posestva in bančna dobroimetja. Armenci nimajo pravice, biti zakonsko zastopani, odreka se jim priznanje turškega državljanstva. V srce pretresujočem oklicu poudarja glavni tajnik Osestuje zveze Armencev dejstvo, da so Armenci, po nezalisanem trpljenju v svetovni vojni in po zgubi enega milijona svojih sorokov na potu v izgnanstvo in deportacijo oziroma radi njihovega iztrebljenja, edini vojni udeleženci, s katerimi se ni postopalo pravično, kljub slovesnim obljubam in soglasnim sklepom Društva narodov v njihovo dobro.

Onem delu Armencev, ki je pod Rusijo, se ne godi nič bolje. Skofjski palači v glavnem mestu Etchmiadzanu je vlada zaplenila in naselila v njej svoje urade. Samostane je zasledilo vojaštvo in častniki, bogato knjižnico z neprecenljivo dragocennimi rokopisi si je prilastila sovjetska vlada. Končno je bilo zaplenjenih na stotine hektarjev zemlje, ki so jo menihi s trdim delom spremenili v cvetočo polja Versko življenje in izobrazba klera je tako otežena, da jih je od 300 v mestnem samostanu prej živečih duhovnikov in menihov ostalo komaj 20.

K temu nad vse značilnemu poročilu bi pristavili le to, da je za dvajseto stoletje, ki se ponaša s svojo svobodoljubnostjo, kulturo in napredkom, največja sramota, da mirno in v popolni brezbriznosti gleda, kako se smoteno ubija ves narod in se ga brez moralne opore prepušča, da pred očmi evropske civilizacije izkrevavi pod turškim mečem samo zato, ker je — krščanski. Radi dveh komunistov-zločincev, ki so jih justificirali v Ameriki bi skoraj nastala svetovna revolucija. Onih par desetih židov, ki so bili pobiti v palestinskih preteplih, je dvignilo ogorčenje vesoljnega Izraela. Krščanska Evropa pa mirno gleda, kako Turki še da-

Volitev novega patrijarha

Rektor belgrajske univerze o sodelovanju laikov pri volitvah

Belgrad, 11. aprila. K. S. kraljevim ukazom je za jutri sklican odbor za izvolitev novega patrijarha, vrhovnega poglavarja srbske avtokatolne pravoslavne cerkve. Kakor znano, tvorijo volilni odbor pravoslavni škofje, rektor univerze, predsednik kasacijskega sodišča in državne sveta ter glavne kontrole, pravosodni minister ter dekani subotičke in skopljske fakultete. Za civilne osebe velja volilna pravica samo v služnji, če so pravoslavne vere. Od treh kandidatov, ki jih ta odbor izvoli, se eden s kraljevim ukazom potrdi.

Z ozirom na to volitve je rektor belgrajske univerze dr. Mitrović, ki je član volilnega odbora, podal častnikarjem daljši izjav, ki jo priobčuje današnja »Pravda«, o jutrišnji volitvi. V tej izjavi pravi med drugim:

Z najnovejšim zakonom o srbski pravoslavni cerkvi od 8. nov. 1929 je srbska cerkev priznana za avtokatolno z dostojanstvom patrijarha. Po zakonskih odredbah se bodo jutri izvolili trije kandidati za patrijarha. To je zelo važen čin, ne samo za domačo cerkev, temveč

sploh za pravoslavno vero, kajti od izvolitve starešine cerkve je odvisno življenje in bodočnost pravoslavlja.

Pravoslavna cerkev ima danes hvalabogu dovolj kandidatov, ki imajo vse tiste lastnosti in karakteristike, ki jih po kanonu novi poglavar pravoslavne cerkve mora imeti. Vsa čas zahteva posebne sposobnosti.

Sodelovanje posvetnih oseb pri volitvi patrijarha ni nič novega, in ne nasprotnega kanonu, kajti že od najstarejšega časa so cerkvene poglavarje volili skupno škofje in ljudstvo. Suverena vrhovna oblast po svoji narodi ne more ostati brez sodelovanja pri izvolitvi. Glede izvolitve in potrditve osebe za višji cerkveni položaj — v tem slučaju patrijarha — je mnogo razlogov, radi katerih se državi mora priznati pravica sodelovanja pri izvolitvi in pri potrditvi. Ne samo država, marveč vsa družba je zainteresirana na vprašanju, komu se bo zapal in kdo bo prevzel ta položaj v cerkvi.

Dr. Mitrović izraža v svoji izjavi željo, naj bi imel patrijarh vse najodličnejše sposobnosti za dobrobit pravoslavlja.

Nove poštne direkcije prično poslovati 18. aprila

Poštne direkcije se krijejo z banovinskim ozemljem

Ljubljana, 11. aprila. AA. Oblastni pošto-telegrafska uprava v Ljubljani objavlja:

Ministrstvo za zgradbe nam je sporočilo z razpisom P. T. broj 29.682 od 4. aprila 1930, da se ustanove naslednje direkcije pošte in telegrafa:

1. Beogradska direkcija pošte in telegrafa s sedežem v Beogradu za področje mesta Beograd;
2. Vardarska direkcija pošte in telegrafa s sedežem v Skoplju za področje Vardarske in Moravske banovine;
3. Dravska direkcija pošte in telegrafa s sedežem v Ljubljani za področje Dravske banovine;
4. Druška direkcija pošte in telegrafa s sedežem v Sarajevu za področje Drinske in Zetske banovine;
5. Dunavska direkcija pošte in telegrafa s sedežem v Novem Sadu za področje Dunavske banovine;
6. Primorska direkcija pošte in telegrafa s sedežem v Splitu za področje Primorske in Vrbaške banovine;
7. Savska direkcija pošte in telegrafa s sedežem v Zagrebu za področje Savske banovine.

Vstaja parijev zoper indske višje kaste?

Bombay, 11. aprila. Položaj v Indiji se je zadnji moment zelo komplikiral. Na eni strani se je ojačila Gandhijeva propaganda, ki se ji je pridružilo veliko ženskega sveta, na drugi pa je nastal nov faktor nemira v parijah ali »nedotakljivih«, kakor se imenujejo člani najnižje kaste.

Parije so se bili obrnili že pred nekaj časom na Gandhija, naj se postavi na čelo gibanja za popolno izenačenje najnižjih z ostalimi kastami. Gandhi pa tega ne more storiti, ker se rekrutirajo njegovi prostovoljci in pristasi izključno iz višjih kast, oziroma iz hindujskih vernikov, ki parije smatrajo za nečiste. Zato je Gandhi deputaciji »nedotakljivih« odgovoril, da je svoboda in neodvisnost Indije zaenkrat bolj nujna ko socialno vprašanje parijev, ki se bo reševalo pozneje. Ta odgovor je parije zelo razburil in so sklenili, da sami sebi izvojujejo enakopravnost, zanašajoč se na pomoč angleške oblasti, o kateri menijo, da se bo parijev rada poslužila, da zadusi gandhizem. Zaenkrat pa se oblast zadržuje pasivno.

Hud spopad je bil v Nasiku, kjer se je vršila 9. t. m. velika verska svečanost s procesijo ob navzočnosti nad 50.000 hindujskih vernikov. Zbralo se je na tudi okoli 4000 parijev, ki so hoteli siloma udreti v temple, ki so jim

prepovedani. Med parijami in hindujski je prišlo do hudega spopada, v katerem je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Končno je napravila red močno ojačena policija.

Vseh »nedotakljivih« je v Indiji okoli 60 milijonov in bi moglo njihovo gibanje povzročiti resne komplikacije. Indski nacionalistični listi očitajo angleški oblasti, da ona podžiga nižjo kasto proti nacionalni inteligenci.

Lahore, 11. aprila. AA. Več tisoč oseb je snoči poslušalo govor Mohana Malaviyasa, ki je pozival na bojkot inozemskih tkanin. Govornik je predlagal, da bi bila najboljša počastitev za Gandhija v tem, ako bi mogli prisiliti Angleže, da ukinejo solni davek, prepovedo prodajo alkoholnih pijač in prepovedo uvoz inozemskih tkanin. Na kraju je govornik bil mnenja, da bi mogli uvozniki inozemskih tkanin svoja naročila izvršiti pri indijskih tiskalnicah.

Nagpur, 11. aprila. AA. 24 stavkujočih železničarjev, uslužbencev velike indijske železniške družbe se je postavilo na železniško progo in ustavilo poštni vlak, ki vozi med Calcutto in Bombayem, v bližini postaje Kharpi. Danes so se ti železničarji brez odpora izročili policiji.

Bethlenov obisk le gospodarskega značaja?

Rim, 11. aprila. AA. »Associated Press« poroča: Časopisje pravi, da je Bethlenov obisk v Rimu gospodarskega značaja in da nima političnih osli. Gre za dosedanje odnose med Madžarsko in Italijo in za vprašanja, ki se tičejo haaske konference in vzhodnih reparacij. Zato ni poudarja, da bi se Mala antanta vznemirjala.

Rim, 11. aprila. n. Grof Bethlen je danes popoldne v spremstvu ravnatelja zunanega ministrstva in šefa tiskovnega urada došel v Rim. Na kolodvoru so ga sprejeli državni podtajnik ministrskega predsednika in zunanega ministra, rimski župan, madžarska poslanika pri Vatikanu in Kviralu s svojim osebjem ter druge visoke italijanske osebnosti. Bethlen se je naselil v madžarskem poslatištvu.

Zarota na Portugalskem

Pariz, 11. aprila. n. »Matin« objavlja vest madridske agenture, da so v Lisbonu odkrili zaroto za strmoglavljenje režima na Portugalskem. Bilo je aretiranih mnogo oseb, med njimi tudi bivši ministri predsednik Cardozo, več bivših poslanev in častnikarjev.

nes, kakor pred nekaj stoletji iztrebljajo z nezastisljano krutostjo armenski narod. Res, to Evropi in sploh civiliziranemu svetu ni v čast!

Fašizem je ponosen na svoje delo

Rim, 11. aprila. AA. Uradni list fašistične stranke komentira resolucije posameznih sej zadnjega zasedanja velikega fašističnega sveta in priobčuje te resolucije v celoti. List pravi, da je bilo to zasedanje izredno važno in da so bili na sejah proučeni val problemi politike in sedanjega fašističnega režima. Posebna pozornost je bila posvečena položaju poljedelskih težakov v raznih krajih Italije. Nadalje je fašistični svet preuredil fašistično milico ter se peal s položajem »krovovnih korporacij«. Vsa sklep pomeni temeljne odločitve za življenje režima. Najpomembnejši je bil sklep o fašistični milici, čije vojaško ustrojstvo je novolarija ter delo italijanskega duha in brez primera v zgodovini. Tako milica je mogla samo v novi Italiji, v plamtečem ozračju, usvarjenem od fašizma. Na tem zasedanju je veliki fašistični svet zahteval nove smernice vsem političnim, vojskim in ekonomskim silam fašizma za prihodnja desetletja. Naposled je veliki svet sklenil, da smejo ofitirji vseh oboroženih sil po izstopu iz efektivne službe zahtevati vpis v fašistično stranko.

Priprave za evharistični kongres v Zagrebu

Zagreb, 11. aprila. r. Osrednji odbor za evharistični kongres objavlja, da so se ustanovili škofijski odbori v Djakovem, Sarajevu, Mostarju, Splitu, Hvaru, Šibeniku, Senju, Belgradu, Ljubljani, Mariboru, Križevcih in Velikem Bečkereku. Njih naloga je, organizirati udeležbo vernikov za ta kongres. Tudi iz drugih držav so se prijavili verniki za kongres. Predvsem hrvatski katoliki iz Amerike. Velik interes vlada v bratski Českoslovaški. Za njihov sprejem se vrše posebne priprave.

Spremembe pri upravnem odboru Narodne banke

Belgrad, 11. aprila. k. V upravnem odboru Narodne banke so se izvršile važne spremembe. Glavni upravni odbor Narodne banke je danes ves dan imel sejo, na kateri je dosednji glavni ravnatelj dr. Dragoljub Novaković prosil, da naj ga po 26 letih službovanja v Narodni banki upokojuje in sicer iz zdravstvenih razlogov. Glavni odbor se je po hvalno izrazil o Novakovičevem delu in je sprejel njegovo prošnjo, ker dr. Novaković ni hotel svoje ostavke umakniti. Glavni odbor je nato sklenil, da prevzame dr. M. Protić posle od dr. Novakovića, ker je ta takoj želel iti na dopust in zdravljenje.

Nato je bila na dnevnem redu volitev podguverja za tekoče leto. Kakor znano, je bil dosedaj vguverner dr. Radonić. Za letošnje leto pa je izvoljen grof Miroslav Kulmer. Nato so se izdale razne odredbe.

Obvestilo glede Nabavljalne zadrge

Ljubljana, 11. aprila. AA. Dravska finančna direkcija sporoča glede povračila odteglajev za Nabavljalno zadrugo:

Ker se v zadnjem času množe prošnje za povračilo odteglajev za Nabavljalno zadrugo, kateri so bili odredeni na podlagi uredbe o izpremenbah in dopolnitvah uredbe o Nabavljalnih zadrugah državnih uslužbencev (Uradni list št. 53-178 iz l. 1928), uradno sporoča dravska finančna direkcija, da so take prošnje brezpredmetne. Finančno ministrosvo desle ni odredilo ustavitve odteglajev niti povračila že odtegnjenih obrokov.

Imenovanja pri mornarici

Belgrad, 11. aprila. k. Po naredbi vojnega ministra so imenovani v službi: v poveljstvu mornarice za časa poučevanja novincev poročnik vojaške Indije I. razreda Anton Debevec, korvetni poročnik Oton Ljubec, Ivan Ostere, Branko Hribar, Adolf Menčak, Rajko Veland, Albin Pavlinović, Jože Vrtičnik, Alojzij Skučec. Na ladji »Dalmacija« poročnik I. razreda Henrik Klinar, v mornariškem oddelku v Ohridu strojni poročnik Ivan Macela, na ladji »Hvar« inž. poročnik Josip Pretner.

Delegacija za milanski veleseiem

Belgrad, 11. aprila. AA. Na poziv vlade kraljevine Italije je minister trgovine in industrije v sporazumu z zastopnikom ministra zunanjih zadev imenoval delegacijo, ki bo poselila mednarodni vzorčni sejem v Milanu. V delegaciji so načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Rudolf Steinetz-Sorodolski, načelnik ministrstva za kmetijstvo dr. Velja Stojković, ki sta snoči odpotovala v Milan, tretji delegat pa je naš generalni konzul v Milanu dr. Svetislav Predić. V Milanu se bosta delegaciji priključila predsednik zbornice za obrt in trgovino v Zagrebu g. Vladimir Pretnu ter tajnik zbornice Adol Cuvaj, razen tega pa še nekateri predstavniki gospodarstva iz raznih krajev naše države.

Zagrebske vesti

Zagreb, 11. apr. r. Te dni je bil dogovorjen in se pričel razpisati rinski ritual v hrvaškem prevodu, ki ga je odobril papež Pij XI.

Gospođ, 11. apr. r. V vasi poleg Otočca v Liki so te dni našli kovanega denarja in srebra ter nakita, ki je star nad 2000 let. Dalje so najdene fibule, prstani, okrasni iz jantara, srebra in svine. Najdeni predmeti predstavljajo ogromno muzealno vrednost. Donar je bil izkovan za časa cesarja Oktavijana Avgusta in je dobro ohranjen. Latinski napis na njem je dobro čitljiv. Kmetje, ki so našli zakopanine, kopljajo dalje nadejajoč se novih najdb.

Zagreb, 11. aprila. r. S posebnim dogovorom med Francijo in Jugoslavijo je sklenjeno, da mora vsako leto iti večja skupina naših delavcev v Francijo opravljati poljska dela. Letos je odšlo na sezonsko delo 2000 delavcev. Poslednja skupina 320 delavcev je odpotovala danes.

Dunajska vremenska napoved. Milo vreme. Precej oblačno. Od časa do časa morda dež.